

MODEHOTELLEN – 6 SNYGGASTE HÖSTRESORNA

RESIDENCE

NYA
RESIDENCE
– NU ÄNNU
VACKRARE &
VASSARE!

TREND-
SPECIAL

SMART BADLYX!

Spännande lösningar
Nya material
Utvalda nyheter
för alla plånböcker

Vågad
våning

INRETT
MED EROTIK
& KONST

41
NYA
GOLV

(för trendkänsliga fötter)

Snyggfika!

HÖSTENS
HETASTE
PORSLIN

SPECIALRETUR
TIDSAM 0986-10

10

605998

388098

NR 10 2011
PRIS 59:90
INKL MOMS
6:95 EURO
79:90 NOK

VÄXBO VÄVER NYA DRÖMMAR

Hanna och Jacob Bruce bytte Stureplan mot fabriksliv i Hälsingeskogen. Läs den fantastiska historien om hur klassiska Växbo Lin fick nytt modernt liv!

Text JULIA SKOTT Foto PETER CEDERLING

När Hanna och Jacob Bruce tog över Växbo Lin var det mycket att lära sig. Men nu kan de utan problem förevisa och förklara hela processen.

n

är Jacob och Hanna Bruce i juli 2005 skulle fira sin andra bröllopsdag hade det givna varit att gå på en trendig krog i Stockholms innerstad, där de bodde och arbetade – han som grafisk formgivare, hon som personalchef på SCA. Men de var uppe i Hälsingland, i vackra lilla Växbo. Tvåhundra invånare, blinka-och-du-missar-det, där han

är född och hon har sin släkt, och där de träffats 15 år tidigare.

Vid ett grannbord på restaurangen där de åt sin bröllopsdagsmiddag kände Hanna igen Rolf Åkerlund, ägaren till Växbo Lin, fabriken där hon jobbat en sommar i tonåren och guidat besökare mellan spinn- och vävmaskiner. Hon kunde inte låta bli att gå fram och hälsa, fråga om han kände igen henne. Och sedan flög fan i henne – hon sa att om han någon gång fick för sig att sälja så fick han gärna höra av sig. Han stirrade på henne och sa att han faktiskt funderade på om det inte började bli dags, att sälja till någon som ville fortsätta utveckla verksamheten för bygdens skull, vårdar en gammal tradition.

Ett halvår av research och planering följde, besök i butiker, funderingar på nya produkter. De ville inte göra om alltför mycket, ville ha kvar de anställda och de mönster som redan producerades, men de ville komma med nya infallsvinklar. Skapa en lite yngre produkt, för en lite yngre kundkrets. »Väga flippa ut lite.« Precis före nyår skrev de på kontraktet och i mars 2006 flyttade de upp med sonen Alfons, till den lilla stugan de köpt några år tidigare.

Då var det tänkt att den skulle bli ett renoveringsprojekt, dit de kunde flytta när de gick i pension. När de plötsligt skulle flytta upp från Stockholm kunde de inte tänka sig att bo någon annanstans. Stugan var dock, milt uttryckt, inte helt färdig. Den var så ranglig, säger Hanna, att man kunde stå utanför den och stoppa armen

>

Linet går från maskin till maskin och blir allt tunnare och finare garn.

»Man kommer närmare materialet, lär sig älska linet.«

»genom väggen. I mars var där frost, det ven genom golven och de akutisolerade genom att häfta upp gamla ullplädar på väggarna. Det var en viss kontrast mot lägenheten vid Sankt Eriksplan, mot SCA:s huvudkontor vid Stureplan dit Hanna egentligen ställt siktet.

»Vi hade kanske inte riktigt insett vidden av det hela«, säger Hanna. »Att komma till ett nytt ställe och driva företag, som man inte kan något om, i en bransch man inte kan, allt är nytt, och så har man flyttat till ett hus utan värme och avlopp och vatten, med tjugo minus och storm. Då var det verkligen pest att bo här.«

Tricket, säger hon, är att man är så euforisk över att man gör det man vill göra, att man inte hinner tänka så mycket på det. De var naiva, tillstår de, men annars hade de nog inte vågat.

För det var inte bara lätt. De gjorde upp ett kontrakt i början att de fick ge det två år innan de gav upp – och under den tiden fick de inte skilja sig. Då var det tur, tror de, att de hade varit tillsammans så pass länge innan. Annars hade det slitit ännu mer. Det man uppskattar som privatperson kanske man inte uppskattar som jobbperson. Hon tyckte han var för velig och långsam, säger Hanna, och han tycker hon är för hetsig och ogenomtänkt. Hon erkänner att hon inte alltid har tid att tänka igenom saker ordentligt.

»Men vi tänker väldigt lite när vi gör saker«, säger Jacob. Hanna håller med. »Nä, vi gör det på känsla.«

SPOLAR DANSAR och bommar slår. Vackra linnetyger nästan leker fram. »Man skulle kunna skriva en symfoni på det här, eller en dansföreställning«, säger Jacob och ler, utanför vävrummet där vävstolarna dunkar. Här spinner och väver man lin i en fabrik som är en av få i sitt slag i Europa. Den har världens längsta produktionskedja, det vill säga att man hanterar lin nästan hela vägen från råvaran. Det kammas och bearbetas och spinns till garn som sedan vävs. Man kan bok-

stavligen följa det genom processen – det finns guidade turer genom fabriken, och skytar på väggarna förklarar pedagogiskt.

Utanför står en liten rabatt med linblommor i ljuv blå blom – de blommar ett par dagar i juli, och då bara på förmiddagarna. Sedan släpper de sina blad. Det ligger redan ett tunt lager blomblad mellan raderna.

De äldsta maskinerna är från 1923 och har byggts om från ångdrift till el. De klackar sympatiskt, små träplattor i kedja tickar runt i stället för de marginellt mer moderna hälkkorten i de nyare maskinerna.

Rolf Åkerlund startade fabriken 1989 när Hälsinglands lintradition nästan fällt falla i glömska, när linne och gammalt hantverk var så ute som det kunde bli. Han hade gjort sin lycka i fastighetsbranschen men längtade tillbaka till hembygden, och köpte och räddade först Växbo kvarn och sedan fabriken. Han lyckades få tag i den sista spinnmästaren som fanns kvar i livet, då i 70-årsåldern. Sedan ville man också använda garnet, inte bara sälja det vidare. De anställda hade ingen aning om hur man väver, men de var duktiga på gamla bilar och förstod sig på maskiner, och hade mammor som hade vävt för hand. Gemensamt fick de lista ut hur man skulle få i gång maskinerna. 1994 började man väva igen.

DET KAN LÄTA SOM en dålig ordvits, men det går inte att säga annat än att parets liv är tätt sammanvävt med fabriken. De går båda klädda nästan helt i sitt eget linne. Hannas klänning är sydd av en rosa duk. Längst ner har hon själv broderat »För ett öppet sinne är allt möjligt». Vi äter lunch på en restaurang vid Växbo kvarn, där både personal och menyer är klädda i deras tyg. Hemmet är fullt av vackra dukar, diskträsor, handdukar, badlakan, allt i linne. Numera får det gärna vara ofärgat. I början skulle det in färg, vitt och rosa och limegrönt, utbudet skulle uppdateras. De glada färgerna skulle också uppdatera

I fabriken kan man se alla stadier från linblomma till färdiga produkter. De tre barnen, Alfons, Märta och Hilma, har vuxit upp med linnet omkring sig.

Mjukt under foterna.
Lilla Hilma Bruce lär
sig gå på linnet.

Växbo väver nya drömmar

Linet köps in från Belgien och Frankrike, där det repats, rötats, bråkats och skäktats. På fabriken häcklas det, det vill säga kammas, genom sex olika maskiner innan det börjar spinnas.

»Här får vi utlopp för alla delar som är roliga i ett jobb.«

→ känslan, få bort det traditionstyngda. De är fortfarande lika förtjusta i färgerna i sortimentet, men har lärt sig att älska det naturfärgade. »Det kanske handlar om att man kommer närmare materialet. Man lär sig älska linet«, säger Hanna.

Men det var ändå viktigt att inte göra, som Jacob säger, »mormorsdukar«. Inget ont om dem, de är vackra och de har sin plats, men de vill göra något lite mer nutida. »Materialet i sig är tidlöst, då vill vi att formspråket också ska vara tidlöst.«

Hanna håller med. »Vi värnar verkligen om svenska kulturarv och hantverk, vi försöker föra det vidare och det ska känna i produkten, men vi vill också att den ska känna lite mer i tiden, inte så mossig.«

Hanna och Jacob och Rolf Åkerlund blev goda vänner och han var en fantastisk hjälp, säger de. Det var oerhört givande att kunna ringa någon som visste precis vad man pratade om. Han var också glad när det gick bra för dem och kunde ringa för att höra sig för om hur försäljningen gått under högsäsong. »Han var glad varje gång vi klädde honom i siffror«, säger Hanna. Och det har de gjort mer än en gång – omsättningen har mer än fördubblats sedan de tog över. De har över 400 återförsäljare i olika delar av världen och ett vackert showroom vid Odenplan i Stockholm.

»Vi frossar i
dukar«, säger
Hanna. Den här
heter Orion.
Den vackra
gamla tapeten
heter Växbo.

»Hantverkarna skräddade nästan åt oss för att vi höll på och drog ut gammal spik när vi renoverade och rätade ut för att använda igen.«

Det enkla och naturliga får ta sin plats – råa väggar, obehandlade golv. Kärleken till materialen är uppenbar.

Leksakerna är i gediget trä.
»Vi blir lätt lite nördiga på naturmaterial. Vi om några ska väl se till att köpa sådant.«

»Vi tänker väldigt lite när vi gör saker. Vi går på känsla.«

→ 2009 gick Rolf bort. Han hade känt till sin cancer redan när Hanna kom fram på restaurangen och erbjöd sig att köpa fabriken, men inte berättat något förrän mot slutet.

Hanna och Jacob fortsätter att värda hans dröm och vision, samtidigt som de gör den till sin egen och tar den vidare. Till exempel går det nu att köpa stryk- och mangelfria dukar, för den som vill duka snyggt men inte har tid att mangla. Eller snygga handdukar i cerise och lime, om man inte som de börjat älska det naturnära. Disktrassorna har också blivit mycket populära.

DET FINNS STORA IDÉER för framtiden, bland annat hur man kan utveckla fabriken ännu mer som turistmål eftersom den är så ovanlig; syssla med folkbildning kring en gammal produktion och industri. Att släppa fabriken och gå vidare är närmast otänkbart.

»Här får vi utlopp för alla delar som är roliga i ett jobb. Trycksaker, färg och form, kombinera färger... och så hantverket. Vi får verkligen allt, känns det som«, säger Hanna. Och de får känna att de säljer något riktigt och rejält, och värna om en tradition och en historia.

Det har även påverkat hur de lever hemma. Eftersom de själva tycker det är viktigt att produktionen hålls i Sverige försöker de prioritera svenska tillverkning, gärna i någon liten fabrik eller av en hantverkare. De vill hjälpa andra som kämpar på liksom de, gynna små producenter. Det är roligare, menar Hanna, att dricka ur en kopp när man vet vem keramikern är, än ur en IKEAkopp för fem kronor.

»Ibland känns det som att det är så jäkla präktigt«, säger Hanna och skrattar. »Vi går här i våra linnekläder och vårt allmogehus och tre barn. Det har inte varit vårt mål, det bara blev så. Och det är trevligt.«